

ne po številu ne po važnosti svojih del. Le še dve ali k večjemu tri seje naj bi mu bile dovoljene, pa bi bil dognal in dodelal tudi tistih sedem predmetov, ki zdaj niso mogli več na vrsto priti.

Deželni zbor kranjski je storil, kar je bilo v njegovi moči, in s tem svojo dolžnost dopolnil; daj Bog, da bi bili tudi tisti, pred ktere zdaj pridejo deželnih zborov sklepi, enako voljni ustrezati deželnim in narodnim željam, pa bo kmalu v Avstriji mir in zadovoljnost.

(Dalje prihodnjič.)

Zgodovinske stvari.

Odkod bi Slovenci prišli v dežele nekdanjega Norika?

Dodatek k članku v 41. in 42. listu.

Spisal Davorin Trstenjak.

Obilo mest in več kakor tisoč vesi s slovenskimi imeni po Avstrijskem, Štírskem, Koroškem se tje ne postavi v kakošnih 50 letih, temu treba stotin let; zraven tega se trdni gradovi, katerih še Evstahij omenja v Noriku in katerih razvaline še dandanes molijo v nebó in slovenska imena nosijo, se ne postavijo v kakošnih 100 letih, in toliko niso še Slovenci, ako bi bili komaj še v 7. stoletju v Norik prišli, imeli časa za zidanje, kajti Bavari in Franki so jih že hudo nadlegovali v onem stoletju.

Šafařík je sam izdvojil nad zgodovino korotanskih Slovencev, pisaje: „kje, v kateri deželi in sosesčini se imajo njihovi sedeži iskati, predno so se v Karantaniji naselili?

Historični viri nimajo nobenega, to vprašanje večšega gotovega spričala. Ostane nam toraj jezik in njegova razmera h drugim slovanskim plemenom, dalje po posebnosti krajnih imen.

Prav ta imena nam pa kažejo poseben značaj; po vsem Noriku ne najdeš ne enega imena s končnico slav, slava, slavci.

Pri panonskih Slovencih, kateri so res prišleci 6. stoletja, najdeš Radoslavce, Bodislavce, Jaroslavce in sama patronimična poznamovanja vesi, na priliko, Budišavci, Vlastomirci, Volčkovci, Berkovci, Dragotinci itd.; po vsem gorenskem Koroškem in gornjem Štírskem ni nobenega patronimičnega poznamovanja vesi, a vendar so korotanski in panonski Slovenci v istem času po Karolovcih bili ob svojo politično samostalnost prišli, tako da ni mogoč ugovor, da so korotanskim Slovencem Franki zbrisali narodni značaj.

Med korotanskimi Slovenci najdeš prestare slovenske besede za poznamovanja gorá, rečic, planin, katerih zastoj iščeš pri Hrvato-Srbih.

Cirilski ꙗ in ꙗ se glasi: or, ur, ol, ul, to pričujejo imena iz 8. stoletja: cholmen, chulmen, Kurka (Krka), Kurnuz (Krnuz), Urtel (vrtel), Turdo (trdo) itd.; I se je pogosto vokalizoval, in najdeš Tuordoguavo = Trdoglavo; vseh teh posebnosti ne pozná niti hrvatsko-srbsčina niti starobolgarščina.

V frizinskih spomenicih, v katerih ne smeš iskati čistega korotanskega jezika, temoč cerkveno-slovensko, starohrvatsko in korotansko-slovensko zmes, najdeš izvirniše, organične oblike, nego jih pozná hrvato-srbsčina.

Vse te okoliščine pričajo, da imamo tukaj iskati prestaroslovenskega plemena, ktero se je že v pradobi razvilo po lastnih postavah. Božanstvo groma so imenovali Perkun kakor Litovci, a ne Perun, kakor drugi Slovani; to pričajo imena: perkunji vrh, per-

kunji art; Radogosta pa Radol, Raduh, Radmer, kar potrjujejo imena gor in krajev.

Jaz mislim, da korotanski Slovani so prišli v pradobi čez Karpate do Bavarskega, Tirolskega v Norik, Karnio in jadranskega morja; zato jih v historični dóbi najdemo noter do helvetskih dolin. Oni bi po takem bili avantgarda slovanskega preseljevanja, zato vsa osebna imena na slovensko-rimskih spomenikih so še večidel enostavna, in s pridevkom mar najdemo edina: Magimar, Mogimar, Resimar, Jentumar, Lutumar, Belatumar, Djastvamar. Slednje imé s sufiksom stva = stvo je tako izključivo slovensko, da vse jezikoslovce poklicati smem na boj, in jih vprašati: kater drug jezik indo-evropski pozná sufiks stvo, razun slovanskega? Poleg tega oblike Adnamat in Adnomat, Djastvamar za Djastvomar so edine posebnosti korotanskega jezika. Korotanski Slovenci so bili celó izgubili besedo slav ali je nikdar niso poznali. V knjige in govor je prišla še le od južnih Slovanov. Al njihova last je: mar, in govor jim je: marn ali kramola, kremelj, in trdil bi, da je kramola iz one korenike, iz ktere slav. Sansk. c, v gršč. x, v lat. c, v nemščini h, je tudi v slovenščini pogosto k. *)

Ako so sorodne: cru, crava, clueo, clamor, xλῆ, hruom, tedaj tudi: krama, kramola, **) kramljati, in v besedi kram najdemo isti sufiks m, kakor v nemškem hruom, hruomi, novonemški Ruhm — slava.

Naj po tukaj postavljenih nakazilih domači zgodovino- in jezikoslovci to stvar globlje preiskujejo.

Jaz sem hotel s tem člankom novo pot pokazati, po ktere bi utegnili moje trdilo novo podporo dobiti, da so Noričani bili Slovenci.

Národno blago.

Nekaj o raznih poznamenovanjih rastlin in njih lastnostih po veri našega ljudstva.

Spisal Davorin Trstenjak.

(Konec.)

6. Sporiš.

To travo slovensko ljudstvo zeló čisla. Če jo položiš na njivo ali vinograd — tako govori pravlica — bode vse ti lepo rastlo, zato menda ime: sporiš, od sporiti, gedeihen. Grk je to travo imenoval „hierabotane“, sveta trava, Egipčan „Izidina solza“ po boginji zemlje Izidi. Nemec jo imenuje „Eisenkraut“. Tudi starodavni Persini so mislili, da sporiš ima blagotvorno moč, in da otrokom daja um in ljubezen do uka. Latin jo imenuje „verbena“, menda od verbum, ker so vence iz sporiša nazvestniki mira (praecones) nosili na šišaku in v roki betvice v znamenje, da želijo mir skleniti.

7. Pasji jezik.

To rastlino tudi Nemec po podobi njeni s pasjim jezikom imenuje „Hundzunge“, Grkolatin pa „Cynoglossum“. Če to travo pri sebi nosiš, ne bode te napadel noben pes, al nositi jo moraš pod nožnim palcem. Različna pa od Cynoglossum je rastlina „cy-

*) Jaz samo mimogredé navedem besedo človek, iz korenike kru, klu = cru, percipere.

**) Beseda kramola v pomenu turba, seditio se najde v listinah od leta 650. Miklošič jo je v svojem staroslov. besednjaku dal veljati za domačico, v svojem spisu: „Die Fremdwörter im Slawischen“, jo je pa postavil med tujke, ne premišleč, da bi se po bavarsko-nemškem narečju mogla glasiti: hrumel ali rumel, kakor še nemški Štirčani govoré, ne pa kramola. Pis.